

**Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sanāksmes par
Ukrainas valstspiederīgo uzņemšanas plānu un tā norisi
PROTOKOLS
Rīgā**

26.05.2023.

Nr.22-1.32/31

Sanāksme: 2023. gada 26. maija sanāksme par Ukrainas valstspiederīgo uzņemšanas plānu un tā norisi (sanāksme notiek attālinātā veidā).

Sanāksmi vada: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks I.Nakurts

Piedalās:

Sanāksmes dalībnieku saraksts pievienots protokola pielikumā.

Protokolē: VUGD Attīstības un starptautiskās sadarbības pārvaldes Plānošanas un koordinācijas nodaļas vecākā speciāliste E.Šenberga

Sanāksmi sāk plkst. 14.00

Sanāksmes vadītājs iepazīstina ar sanāksmes darba kārtību. Sanāksmes laikā plānots izskatīt sekojošus jautājumus:

1. Pašvaldību labā prakse Ukrainas civiliedzīvotāju (turpmāk – UC) integrācijā, tajā skaitā informācijas pieejamība par izmitināšanas iespējām, darba iespējām, izglītības pieejamību u.c. (ziņo: pašvaldību pārstāvji).
2. Citi jautājumi.

1. Pašvaldību labā prakse UC integrācijā, tajā skaitā informācija pieejamības par izmitināšanas iespējām, darba iespējām, izglītības pieejamību u.c.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts atsauca uz aizvadīto pieredzes apmaiņas pasākumu pašvaldībām un citām institūcijām, kurā bija iespēja dalīties arī ar pašvaldību īstenoto praksi UC integrācijā. Šīs sanāksmes darba kārtībā paredzēts dot vārdu pašvaldībām ar iespēju dalīties labajos piemēros atbalsta sniegšanā UC. Tika uzrunātas Gulbenes, Madonas, Ķekavas, Tukuma novada pašvaldības, aicina arī pārējās pašvaldības, ja tās vēlas, dalīties ar savu pieredzi.

Madonas novada pašvaldības pārstāvis E.Kazakevičs informē, ka Madonas novada pašvaldība sākotnēji aktīvi iesaistījās arī UC atvešanā uz pašvaldību, kā arī izmitināšanas nodrošināšanā pašvaldībai piekritīgos īpašumos. Šobrīd, kā daudzviet citās pašvaldībās, UC skaits ir samazinājies, Madonas novada pašvaldībā šobrīd

reģistrēti 88 UC, no kuriem 36 izmitināti pašvaldībai piekritīgos īpašumos. Daļa no pašvaldībā reģistrētajiem UC ir sociāli un ekonomiski aktīvi, daļa ir bez darba. Atsaucas uz veiksmīgo piemēru Cesvainē, kur vienai no UC tika radīta iespēja strādāt savā specialitātē kā zobārstam, tādējādi arī uzlabojot apdzīvotās vietas pakalpojumu nodrošinājumu vietējiem iedzīvotājiem.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts aktualizē jautājumu par pašvaldības un Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) lomu UC nodarbinātības jautājumos.

Iekšlietu ministrijas pārstāvis J.Bekmanis interesējas par pašvaldības lomu minētajā Cesvaines piemērā.

Madonas novada pašvaldības pārstāvis E.Kazakevičs informē, ka minētajā piemērā liela loma bija tieši izmitināšanas vietas koordinātoram, kurš sniedz atbalstu konkrētiem UC. Pārsvarā informāciju par UC kvalifikāciju un jautājumus par nodarbinātību risina pašvaldības sociālie darbinieki vai jau konkrētās izmitināšanas vietas koordinātors.

Gulbenes novada pašvaldības pārstāvis J.Antaņevičs informē, ka šobrīd Gulbenes novada pašvaldībai piekritīgos īpašumos izmitināti 133 UC, 50 izmitināti pie Gulbenes novada pašvaldības iedzīvotājiem. Lielākā UC dislokācijas vieta ir Gulbenes novada Rankas pagastā, kur izmitināti 90 UC. Tiesību aktos noteiktajā kārtībā UC tiek sniegts sociālais atbalsts, UC tiek informēti par pieejamām darba iespējām pašvaldībā esošajos uzņēmumos. Aktualizē valodas barjeras jautājumu, kas daļai no UC ietekmē iespēju strādāt atbilstoši savai kvalifikācijai.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts lūdz dalīties pieredzē par izglītības iestādes darbības nodrošināšanu Rankas pagastā.

Gulbenes novada pašvaldības pārstāvis J.Antaņevičs atsaucas uz labo piemēru UC integrēšanā Latvijas sabiedrībā, kā piemēru minot Rankas pagasta situāciju. Liela daļa Gulbenes novada pašvaldībā uzņemtie UC tika apzināti virzīti izmitināšanai Rankas pagastā, piesaistot skolas vecuma bērnus iespējai izglītoties tur esošajā izglītības iestādē, vienlaikus nodrošinot, ka izglītības iestāde turpina savu darbību, tādējādi nodrošinot izglītības iespējas arī vietējiem iedzīvotājiem un darba iespējas novadā esošajiem pedagogiem lauku reģionos. Kā arī tika padomāts par UC nodarbinātības jautājumu minētajā pagastā, piesaistot komersantus un nodrošinot UC darba vietas, kur valodas nezināšana nav būtisks šķērslis. Uz attālākām darba vietām ieinteresētie komersanti nodrošināja UC nokļūšanu uz darbu – mājām.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts atsaucas uz Gulbenes novada pašvaldības Rankas pagasta piemēru kā labu variantu pašvaldību pieejas UC izmitināšanas un integrēšanas jautājumu risināšanā, kur ieguvēji ir gan UC, gan vietējās pašvaldības un Latvijas sabiedrība kopumā.

Atsaucas arī uz Liepājas valstspilsētas pašvaldības labo praksi, risinot UC izmitināšanas un nodarbinātības jautājumus, sadarbojoties ar citām pašvaldībām.

Biedrības “Gribu palīdzēt bēgļiem” (turpmāk – GPB) pārstāve L.Jākobsone-Gavala norāda, ka atsaucoties uz Cesvaines piemēru, izriet jautājums par sadarbības uzlabošanu starp izmitināšanas vietu koordinatoru un Nodarbinātības valsts aģentūru (turpmāk – NVA).

NVA pārstāve E.Lossane norāda, ka, lai arī pašvaldību, ņemot vērā konkrētas situācijas, sadarbības modelis ar NVA attiecībā uz UC nodarbinātības jautājumu risināšanu nereti ir atšķirīgs, tomēr vērtē sadarbību kā labu. Aicina pašvaldības atbildīgos pārstāvjus par UC nodarbinātības jautājumiem sazināties ar tuvākajām NVA filiālēm reģionos. Vērš uzmanību, ka daļa UC kā prioritāti izvirza sezonālu jeb pagaidu darbu, tādējādi, ne vienmēr UC primāri ir atrast nodarbošanos atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai. Informē, ka vairāk nekā 11 500 UC izmaksāts nodarbinātības uzsākšanas pabalsts. Atgādina, ka tie UC, kuri uzsāk oficiālas darba attiecības, kā arī pašnodarbinātie, kuri uzsāk savu uzņēmējdarbību, var pretendēt uz minēto vienreizējo pabalstu minimālās algas apjomā. Papildus nodarbinātības uzsākšanas pabalstam, UC, kuri Latvijā uzturas ilgtermiņā un tiem piešķirts bezdarbnieku statuss, sadarbībā ar NVA var apgūt arī latviešu valodas kursus. Atzīmē, ka pārkvalifikācijas kursi tiek nodrošināti latviešu valodā.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts aktualizē jautājumu par UC dzīvesvietas un darba vietas, kā arī iespēju apgūt latviešu valodas kursus sasaisti un iespējamiem risinājumiem sadarbojoties pašvaldībām un citām institūcijām.

Gulbenes novada pašvaldības pārstāvis J.Antaņevičs aktualizē jautājumu par starppilsētu sabiedrisko transportlīdzekļu bezmaksas nodrošinājumu UC.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts pieņem Gulbenes novada pašvaldības pārstāvja J.Antaņeviča aktualizēto jautājumu zināšanai un risinājuma atrašanai līdz nākamajai sanāksmei.

GPB pārstāve L.Jākobsone-Gavala norāda, ka ne visās pašvaldībās tiek nodrošināts vietējo transportlīdzekļu pakalpojums UC bezmaksas.

Ķekavas novada pašvaldības pārstāvis M.Ansonskis atsaucas uz Latvijas hokeja izlases panākumiem, kas balstās saliedētas komandas spēkā, lai valsts attīstītos arī nepieciešams saliedētas komandas darbs. Atsaucoties uz UC izmitināšanas un integrēšanas jautājumu risināšanu, Ķekavas novada pašvaldībā aktīvi tika organizēti pasākumi – semināri, diskusijas, “darba biržas” UC integrēšanai Latvijā sabiedrībā. Daļa UC nodarbināti arī pašvaldības institūcijās. Lai risinātu jautājumu par izmitināšanas vietām UC, tika uzrunāti pašvaldības iedzīvotāji, rodot mājvietas vairākiem simtiem UC, tika izveidots trīspusējs līgums, kas tika noslēgts par

izmitināšanas vietas nodrošināšanu starp UC, izmitinātāju un pašvaldību. Aicina pašvaldības un citas institūcijas dažādu problēmsituāciju gadījumos kopīgi rast idejas labākiem risinājumiem.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts piebilst, ka Ķekavas novada pašvaldības piemērs izmitināšanas jautājumu risināšanā ir labs variants, lai UC tiktu dota iespēja dzīvot apstākļos, kas nav tik atkarīgi no izmitinātāja, kā, piemēram, tas ir dienesta viesnīcās. Dalās ar Cēsu novada pašvaldības piemēru, kur komersants izveidoja protēžu ražotni, kuras darbībā tiek iesaistīti arī karā cietušie UC.

Tukuma novada pašvaldības pārstāve D.Vilmane iepazīstina ar brīvprātīgo koordinatori UC izmitināšanas un integrēšanas jautājumos J.Dobeli un UC A.Perežņu.

Brīvprātīgās dalās savā personīgajā pieredzē UC izmitināšanas un integrēšanas jautājumos. J.Dobele aktualizē jautājumu par atbalsta sniegšanu UC ilgtermiņā.

Sākotnējā posmā – UC uzņemšanā un izmitināšanā svarīgi atrast pēc iespējas atbilstošāku dzīvesvietu konkrētajam UC, ļoti būtiski, ka izmitināšanas vietā tiek nodrošināta piekļuve sabiedriskajam transportam, ja tas nav iespējams, pašvaldībai būtu nepieciešams risināt šo jautājumu, lai nodrošinātu UC iespēju pārvietoties.

Ik katrā pašvaldībā nepieciešams nodrošināt palīdzības sniegšanu UC, ko koordinē nevalstiskās organizācijas vai sociālais dienests, aktuāls jautājums par psihologu pakalpojumu sniegšanu, tas daudzviet ir nepietiekams, iespējams, nepieciešama sadarbība starp pašvaldībām šī jautājuma risināšanā.

UC – bērnu iekārtošana Tukuma novada pašvaldības izglītības iestādēs vērtējama kā optimāla, nav pietiekams pieejamo vietu skaits pirmskolas izglītības iestādēs mazāka vecuma bērniem, šis jautājums aktuāls arī pašvaldības vietējiem iedzīvotājiem. Risinājums – nodrošināts transports bērniem uz izglītības iestādēm ārpus pilsētas, novada pagastos.

Attiecībā uz nodarbinātības jautājumu, atzinīgi vērtē “darba biržas” risinājumus citās pašvaldībās, kā arī atbalsta sniegšanu UC savas uzņēmējdarbības attīstīšanā. Atsaucas uz tikšanos ar ukraiņu kopienu Tukuma novada pašvaldībā, kurā ukraiņi pauda pateicību par Latvijas sniegto atbalstu, vienlaikus paužot nepieciešamību pēc palīdzības atrisinot nodarbinātības jautājumu. Tukuma novada pašvaldībā izveidots atbalsta centrs UC, kuru vada UC A.Perežņa.

Risinot UC integrācijas jautājumus, nepieciešams nodrošināt UC – bērniem pieejamu izglītību Latvijas izglītības iestādēs, interešu izglītības pasākumus arī vasaras sezonā, kad izglītības iestādes slēgtas, kā arī nepieciešams nodrošināt latviešu valodas apguves iespējas arī pieaugušajiem. Sadarbība ar pašvaldībā esošajiem komersantiem darba vietu nodrošināšanā UC. Atsaucas uz saņemto atbalstu no pašvaldības vietējā laikraksta “Neatkarīgās Tukuma Ziņas” – ik nedēļu tiek publicēta aktuālā informācija par nepieciešamā atbalsta sniegšanu UC atbalsta centram, aicinot iesaistīties vietējos iedzīvotājus. Ik mēnesi tiek organizēti pasākumi ukraiņu kopienai, kas ir būtiski, lai nodrošinātu UC socializēšanos, t.sk. tiek organizēti pasākumi atbalsta sniegšanai Ukrainai.

Uzskata, ka ļoti nozīmīga loma atbalsta sniegšanā UC ir arī nevalstiskajām organizācijām.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts pateicas par sniegto “ceļa karti” palīdzības sniegšanā UC. Atzinīgi novērtē īstenoto ideju par palīdzības centra izveidi. Tukuma novada pašvaldības piemērs parāda, cik būtiska ir sadarbības veicināšana starp nevalstiskajām organizācijām un pašvaldībām atbalsta sniegšanā UC.

NVA pārstāve E.Lossane atsaucas uz minētajiem vakanto amatu sarakstiem, izsaka pateicību ik vienai pašvaldībai un institūcijai, kas sākotnēji veidoja minētos sarakstus un apzināja potenciālos darba devējus. Informē, ka darba piedāvājumi, t.sk. izmantojot arī īpašo atzīmi, kas vērsta arī UC uzrunāšanai, publicēti NVA CV un vakanču portālā, šobrīd aktuāli vairāk kā 1700 darba piedāvājumi, kas īpaši atzīmēti UC uzrunāšanai, vienlaikus vērš uzmanību, ka UC aktuāli darba piedāvājumi var būt arī bez īpašām atzīmēm un to skaits ir lielāks. Aicina lietot minēto portālu.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts lūdz precizēt vai minētā informācija NVA CV un vakanču portālā pieejama tikai latviešu valodā.

NVA pārstāve E.Lossane norāda, ka NVA tīmekļvietnē ievietota informācija arī ukraiņu valodā, kurā sniegta instrukcija, kā pielietot mašintulkotāju, piemēram, informācijas par darba piedāvājumiem pārtulkošanai ukraiņu valodā.

Ludzas novada pašvaldības pārstāvis E.Mekšs informē, ka Ludzas novada pašvaldībā šobrīd izmitināti 121 UC, izglītības iestādes apmeklē 28 bērni. Tiek organizētas nometnes bērniem, tiek organizētas arī valodas apmācības sadarbībā ar SIA “BUTS”. Pašvaldība iesaistās UC nodarbinātības jautājumu risināšanā, tiek veikta sadarbība ar citām pašvaldībām, piemēram, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldību. Vairāki komersanti atzinīgi novērtē UC ieguldījumu uzņēmumu darbības attīstīšanā.

Tukuma novada pašvaldības pārstāve D.Vilmane izsaka pateicību Ludzas novada pašvaldībai par operatīvu tranzīta nodrošināšanu UC uz Tukuma novadu.

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts atzinīgi novērtē savstarpējo pašvaldību sadarbību atbalsta sniegšanā UC, t.sk. nodarbinātības jautājumu risināšanā.

2. Citi jautājumi

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts aicina sanāksmes dalībniekus rosināt citus jautājumus izskatīšanai šajā sanāksmē.

2.1. Informācijas aktualizēšana Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta sniegšanai nepieciešamās informācijas reģistrā

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts atkārtoti vērš pašvaldību uzmanību uz nepieciešamību regulāri aktualizēt informāciju Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta sniegšanai nepieciešamās informācijas reģistrā (UCASNIR), šie dati tiek analizēti ministrijās un tiek izmantoti lēmumu pieņemšanā.

2.2. Trauksmes sirēnu pārbaude

Sanāksmes vadītājs I.Nakurts informē, ka š.g. 31. maijā laikā no plkst. 10.00 līdz plkst. 10.20 ieplānota trauksmes sirēnu pārbaude Latvijā. Informācija pirms plānotās pārbaudes tiks sniegta arī plašsaziņas līdzekļos, kā arī, sadarbībā ar mobilo sakaru operatoriem, plānots, ka informācija par gaidāmo trauksmes sirēnu pārbaudi tiks nosūtīta arī uz tiem UC mobilajiem telefoniem, kuriem tika piešķirtas Latvijas mobilo sakaru operatoru SIM kartes.

Sanāksmi slēdz plkst. 15.25

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta
Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks

I.Nakurts

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta
Attīstības un starptautiskās sadarbības pārvaldes
Plānošanas un koordinācijas nodaļas vecākā speciāliste

E.Šenberga

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU